

**OGÓLNE WARUNKI
UBEZPIECZENIA
NASTĘPSTW
NIESZCZĘŚLIWYCH
WYPADKÓW**

Ogólne Warunki
Ubezpieczenia
Następstw
Nieszczęśliwych
Wypadków

SIGNAL IDUNA

Przyjęte na mocy Uchwały Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna
nr 10/Z/2008 z dnia 3 kwietnia 2008 r.

SPIS TREŚCI

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE	str. 3
II. DEFINICJE	str. 3
III. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	str. 5
IV. RODZAJE I WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ	str. 6
V. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	str. 7
VI. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA I CZAS JEJ TRWANIA	str. 8
VII. SUMA UBEZPIECZENIA	str. 9
VIII. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	str. 9
IX. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON	str. 10
X. USTALENIE I ROZMIAR SZKODY	str. 11
XI. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE ROSZCZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH	str. 13
XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	str. 15

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§1

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia, zwane dalej OWU, stanowią podstawę zawierania przez SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwane dalej SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., umów ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków z Ubezpieczającymi.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek.
3. W przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek postanowienia dotyczące Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio również do Ubezpieczonego.
4. Za porozumieniem stron, do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
5. Wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne, o których mowa w ust. 4 niniejszego paragrafu, powinny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy ubezpieczenia, pod rygorem ich nieważności.

II. DEFINICJE

§2

1. Pojęcia używane w niniejszych OWU definiuje się w następujący sposób:
 - 1) **Akty terroru** - nielegalne akcje organizowane z pobudek ideologicznych lub politycznych, indywidualne lub grupowe, skierowane przeciwko osobom lub obiektom w celu wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności i dezorganizacji życia publicznego przy użyciu przemocy oraz skierowane przeciw społeczeństwu z zamiarem jego zastraszenia dla osiągnięcia celów politycznych lub społecznych.
 - 2) **Aktywizacja zawodowa** - przeszkolenie Ubezpieczonego umożliwiające podjęcie innej pracy zawodowej niż ta jaką Ubezpieczony wykonywał przed zajściem nieszczęśliwego wypadku, a której dalsze wykonywanie, ze względu na stan zdrowia, będący efektem nieszczęśliwego wypadku, jest aktualnie niemożliwe.
 - 3) **Choroba psychiczna** - choroba zakwalifikowana w Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD 10) jako zaburzenie psychiczne lub zaburzenie zachowania (F00-F99).
 - 4) **Choroba tropikalna** - choroba wywołana przez organizmy patogenne charakterystyczne dla stref podzwrotnikowych i równikowych.
 - 5) **Dziecko** - osoba będąca na utrzymaniu rodziców lub prawnych opiekunów w wieku do 18. roku życia lub do ukończenia nauki, nie później jednak niż do 24 ro-

ku życia, pod warunkiem że osoba w wieku szkolnym lub studiująca posiada ważną legitymację szkolną lub studencką.

- 6) **Ekspedycja** - wyprawa mająca na celu zrealizowanie wytyczonych zadań o charakterze sportowym bądź naukowym, charakteryzująca się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi.
- 7) **Formy ubezpieczenia** - umowa ubezpieczenia może być zawarta na rzecz:
 - a) Jednej osoby - ubezpieczenie indywidualne: imienne,
 - b) Grupy osób - ubezpieczenie zbiorowe: bezimienne i imienne. Umowa ubezpieczenia zawarta w formie zbiorowej musi obejmować ochroną ubezpieczeniową przynajmniej 5 osób. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia zawartej w formie zbiorowej, dopuszcza się włączenie do ochrony ubezpieczeniowej dodatkowych osób (od początku następnego miesiąca po przystąpieniu do ubezpieczonej zbiorowości), pod warunkiem zapłaty dodatkowej składki oraz przedstawienia wykazu osób dodatkowych.
Umowę ubezpieczenia w formie zbiorowej bezimiennej zawiera się pod warunkiem objęcia ubezpieczeniem wszystkich osób należących do określonej zbiorowości z jednakowym zakresem ochrony ubezpieczeniowej z zastosowaniem tej samej składki i sumy ubezpieczenia. Ubezpieczający jest zobowiązany w przypadku szkody, pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia/odszkodowania, każdorazowo potwierdzić objęcie ochroną poszkodowanego w ramach umowy ubezpieczenia. Umowy ubezpieczenia w formie zbiorowej imiennej zawiera się na rzecz osób wymienionych w imiennym wykazie stanowiącym załącznik do umowy ubezpieczenia. Zakres, suma ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa wnioskowane są indywidualnie dla każdej grupy osób o tych samych cechach ryzyka ubezpieczeniowego, wchodzącej w skład ubezpieczonej zbiorowości. Lista osób objętych ubezpieczeniem musi zawierać imię i nazwisko Ubezpieczonego oraz jego adres zamieszkania i datę urodzenia lub PESEL.
 - c) Rodziny - ubezpieczenie rodzinne: imienne. Umowa ubezpieczenia zawarta w formie rodzinnej musi obejmować ochroną ubezpieczeniową przynajmniej 2 osoby. Umowę ubezpieczenia w formie rodzinnej zawiera się na rzecz obojga rodziców lub prawnych opiekunów wraz z dzieckiem/dziećmi (Opcja I) lub na rzecz jednego rodzica lub prawnego opiekuna wraz z dzieckiem/dziećmi (Opcja II). W przypadku dzieci ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje refundacji kosztów aktywizacji zawodowej.
- 8) **Grupa ryzyka** - w celu ustalenia ryzyka ubezpieczeniowego dokonuje się klasyfikacji Ubezpieczonego zgodnie z następującymi grupami ryzyka:

<p>Grupa 1 - dzieci do 18. roku życia, uczniowie i studenci do ukończenia nauki, nie później jednak niż do 24 roku życia, niepracujący zawodowo, pozostałe osoby niepracujące zawodowo,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracownicy administracyjno-biurowi (poza kadra zarządzającą), nauczyciele (poza wymienionymi w grupie 2), osoby duchowne, - pisarze, kompozytorzy, muzycy, dziennikarze w studio, lektorzy, - lekarze specjalności zachowawczych, stomatolodzy, pielęgniarki (oprócz szpitali psychiatrycznych), - fryzjerzy, optycy, perukarze, stroiciele instrumentów muzycznych, zegarmistrzowie, hafciarze, kapelusznicy, krawcy, rękawicznicy, - projektanci, konstruktorzy i architekci (w biurze), informatycy, opiekunki do dzieci, parkingowi, - osoby uprawiające następujące sporty: bilard, kręgle, szachy, wędkarstwo, 	<p>Grupa 2 - kadra zarządzająca, politycy, radni, komornicy, sędziowie, adwokaci, notariusze, prokuratorzy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - reżyserzy, scenarzyści, artyści filmowi, teatru, opery, baletu, dekoratorzy, modele, pracownicy inżynieryjno-techniczni, - chirurdzy, lekarze ratownictwa medycznego, fizyoterapeuci, lekarze specjalności zabiegowych, pielęgniarki w szpitalach psychiatrycznych, sanitariusze, farmaceuci, - nauczyciele chemii, wychowania fizycznego i przedmiotów zawodowych (technicznych), trenerzy sportowi, nauczyciele tańca, - pośrednicy handlowi, pracownicy przemysłu lekkiego i spożywczego, instalatorzy, gospodarze domu, magazynierzy, sprzętaczki, sprzedawcy, - farbiarze, operatorzy maszyny dziewiarskiej, kuśnierze, szklarze, hydraulicy, jubilerzy, kosmetyczki, - osoby uprawiające następujące sporty: taniec, badmintona, golfa, krykieta, kolarstwo torowe, łucznicstwo, kajakarstwo (z wyłączeniem kajakarstwa górskiego), wioślarstwo, pływanie, strzelectwo, szermierkę, tenis ziemny, żeglarstwo, hokej na trawie, piłkę wodną, squash, tenis stołowy, - osoby uprawiające turystykę rowerową,
<p>Grupa 3 - weterynarze, elektrycy, rolnicy, kierowcy, tynkarze, mechanicy samochodowi, tokarze, blacharze,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracownicy przemysłu energetycznego (z wyjątkiem zatrudnionych przy urządzeniach wysokiego napięcia), rolnictwa, - parkieciarze, - osoby uprawiające następujące sporty: gimnastykę artystyczną, sportową i akrobatyczną, lekkoatletykę, skoki do wody, kolarstwo, koszykówkę, piłkę siatkową, piłkę ręczną, surfing, narciarstwo, łyżwiarstwo, baseball, 	<p>Grupa 4 - pracownicy przemysłu chemicznego, energetycznego (zatrudnieni przy urządzeniach wysokiego napięcia), budownictwa, rybolówstwa, straży pożarnej, osoby pracujące w ochronie mienia lub osób bez użycia broni,</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby uprawiające następujące sporty: hokej na lodzie, zapasy, podnoszenie ciężarów, polo, wspinaczkę górską i skałkową, kajakarstwo górskie, piłkę nożną, rugby, snowboard, saneczkarstwo, narciarstwo wodne, nurkowanie ze specjalistycznym sprzętem, rafting.

W razie przynależności Ubezpieczonego do kilku grup ryzyka ze względu na rodzaj wykonywanej pracy i rodzaj uprawianego sportu, do ustalenia wysokości ryzyka przyjmuje się najwyższą przynależną grupę ryzyka. O przynależności zawodów i sportów niesklasyfikowanych (z uwzględnieniem zapisów §7 ust. 1 niniejszych OWU) decyduje Centrala SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

- 9) **Nieszczęśliwy wypadek** - nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależne od woli Ubezpieczonego, w następstwie którego Ubezpieczony doznał trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł. Za nieszczęśliwy wypadek nie uważa się zmian w strukturze i funkcji narządu lub kończyny wywołanych przez czynność zamierzoną i przez czynniki zewnętrzne działające przez dłuższy okres czasu.
- 10) **Nieszczęśliwy wypadek przy pracy** - nieszczęśliwy wypadek jakiego doznał Ubezpieczony w związku z pracą: podczas lub w związku z wykonywaniem zwykłych czynności pracowniczych albo poleceń przełożonych, z wykonywaniem czynności w interesie pracodawcy, w czasie pozostawania w dyspozycji pracodawcy, w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązków wynikających ze stosunku pracy, w czasie trwania podróży służbowej, chyba że wypadek został spowodowany zachowaniem, które nie pozostawało w związku z pracą.
- 11) **Nieszczęśliwy wypadek w drodze do pracy/szkoły lub w drodze z pracy/szkoły** - nieszczęśliwy wypadek jakiego Ubezpieczony doznał w drodze od miejsca zamieszkania do pracy lub z pracy do miejsca zamieszkania, jeżeli droga ta była drogą najkrótszą lub najdogodniejszą dla Ubezpieczonego ze względów komunikacyjnych i nie została przerwana.
- 12) **Ograniczony czas ochrony ubezpieczeniowej** - określa odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków za wypadki, jakim może ulec Ubezpieczony podczas określonej w umowie ubezpieczenia pracy zawodowej lub nauki, a także w drodze do/z miejsca pracy lub miejsca nauki.
- 13) **Pełny czas ochrony ubezpieczeniowej** - określa odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków za zdarzenia, jakim może ulec Ubezpieczony przez 24 godziny na dobę przez cały okres ubezpieczenia.
- 14) **Pozostawanie pod wpływem alkoholu** - stan powstały w wyniku wprowadzenia przez Ubezpieczonego do swojego organizmu takiej ilości alkoholu, że jego zawartość wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi powyżej 0,2‰ alkoholu albo do obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,1 mg alkoholu w 1 dm³.
- 15) **Proteza** - mechaniczny przyrząd lub aparat, zastępujący kształtem i funkcją brakującą część ciała, z wyłączeniem stomatologii protetycznej.
- 16) **Roszczenie** - zgłoszone przez poszkodowanego żądania w sprawie wypłaty świadczenia/odszkodowania.

- 17) **Szkoda** - uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć Ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku oraz skutki nieszczęśliwego wypadku wymienione w §4 niniejszych OWU.
- 18) **Szpital** - zakład opieki zdrowotnej, prowadzący leczenie zamknięte, posiadający sprzęt medyczny i chirurgiczny wykorzystywany do hospitalizacji chorych zapewniający całodobową opiekę pielęgnarską oraz posiadający zezwolenie na działalność wydane przez właściwe organy i umieszczony w rejestrze szpitali.
- 19) **Środki pomocnicze** - są to przedmioty wspomagające funkcjonowanie narządów słuchu, wzroku, ruchu. Są nimi aparaty słuchowe, okulary, kołnierze szyjne, kule.
- 20) **Trwała niezdolność do pracy** - trwała i całkowita niezdolność do wykonywania przez Ubezpieczonego jakiegokolwiek pracy zarobkowej w warunkach innych niż warunki pracy chronionej, orzeczona przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zaakceptowana przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
- 21) **Trwały uszczerbek na zdrowiu** - trwały ubytek struktury i funkcji narządu lub kończyny.
- 22) **Ubezpieczający** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zawierająca z SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. umowę ubezpieczenia i zobowiązana do opłacenia składki ubezpieczeniowej.
- 23) **Ubezpieczony** - osoba fizyczna, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia.
- 24) **Udar mózgu** - uszkodzenie mózgu na skutek jego ogniskowego niedokrwienia, wynaczynienia krwi lub zatoru tętnicy śródczaszkowej materiałem pochodzącym z układu krwionośnego. Ubezpieczenie obejmuje również krwotok podpajęczynówkowy na skutek pęknięcia wrodzonego tętniaka wewnątrzczaszkowego.
- 25) **Uprawniony** - osoba/osoby lub podmioty wskazane pisemnie przez Ubezpieczonego uprawnione do odbioru świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego. Jeżeli Ubezpieczony nie wskaże Uprawnionego stosuje się zapisy §14 ust. 5 pkt 1 f niniejszych OWU. Ubezpieczony może w każdym czasie trwania umowy ubezpieczenia dokonać zmiany Uprawnionego informując o tym SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. na piśmie. Zmiana obowiązuje od dnia następnego po otrzymaniu wniosku o zmianę Uprawnionego.
- 26) **Uprawianie sportu** - aktywność Ubezpieczonego, której celem jest doskonalenie sprawności i wydolności zdrowia, uprawiana na oznakowanych szlakach i trasach, wymagająca umiejętności posługiwania się sprzętem sportowym, uprawiana indywidualnie lub zespołowo, w grupach nieformalnych lub zorganizowanych.
- 27) **Wyczynowe uprawianie sportu** - regularne i intensywne treningi, przy jednoczesnym udziale w zawodach, imprezach sportowych, obozach kondycyjnych i szkoleniowych, również w ramach przynależności do klubów sportowych, związków i organizacji sportowych.
- 28) **Zakres ubezpieczenia** - zdarzenia losowe określone w umowie ubezpieczenia, za które SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ponosi odpowiedzialność.
- 29) **Zawał serca** - martwica mięśnia sercowego powstająca na skutek zaburzeń ukrwienia. Za zawał serca uważa się również martwicę mięśnia sercowego niedającą objawów klinicznych, a potwierdzoną badaniami biochemicznymi.
- 30) **Zawodowe uprawianie sportu** - regularne i intensywne treningi, przy jednoczesnym udziale w zawodach, imprezach sportowych, obozach kondycyjnych i szkoleniowych, również w ramach przynależności do klubów sportowych, związków i organizacji sportowych połączone z czerpaniem dochodu z uprawianej dyscypliny sportu.
- 31) **Zdarzenie losowe** - zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

III. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków, polegające na uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależnie od woli Ubezpieczonego, powodujące trwały uszczerbek na zdrowiu lub śmierć Ubezpieczonego.
2. Umowa ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową następstwa nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w okresie trwania umowy ubezpieczenia, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i pozostałych państw świata.
3. Umowa ubezpieczenia może być zawarta:
 - 1) w Zakresie Podstawowym,
 - 2) w Zakresie Dodatkowym.
4. Umowa ubezpieczenia zawarta z Ubezpieczającym może obejmować:
 - 1) pełny czas ochrony ubezpieczeniowej,
 - 2) ograniczony czas ochrony ubezpieczeniowej.
5. W ubezpieczeniu indywidualnym i rodzinnym ochrona ubezpieczeniowa może być zawarta jedynie w pełnym czasie ochrony ubezpieczeniowej.
6. Umowa ubezpieczenia może być zawarta na rzecz osoby, która w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie ukończyła 65. roku życia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w formie zbiorowej lub kontynuacji indywidualnej umowy ubezpieczenia, Ubezpieczony w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie może mieć więcej niż 70 lat.

§4

1. **Zakres Podstawowy** umowy ubezpieczenia obejmuje:
 - 1) świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego,
 - 2) świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu,
 - 3) refundację kosztów naprawy lub nabycia protez i środków pomocniczych,
 - 4) refundację kosztów niezbędnych operacji kosmetycznych.

2. **Zakres Dodatkowy** umowy ubezpieczenia może obejmować:
 - 1) refundację kosztów leczenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) dzienne świadczenie szpitalne związane z nieszczęśliwym wypadkiem,
 - 3) zasiłek dzienny z tytułu czasowej niezdolności do pracy lub nauki,
 - 4) świadczenie z tytułu zawału serca lub udaru mózgu,
 - 5) refundację kosztów aktywizacji zawodowej,
 - 6) świadczenie z tytułu trwałej niezdolności do pracy.
3. Ochronę ubezpieczeniową w zakresie dodatkowym można uzyskać pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia w zakresie podstawowym i po opłaceniu dodatkowej składki.
4. W ubezpieczeniu indywidualnym i rodzinnym ochrona ubezpieczeniowa nie może obejmować świadczenia z tytułu zawału serca i udaru mózgu.

IV. RODZAJE I WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ

§5

Zakres Podstawowy obejmuje następujące świadczenia:

1. **Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego:**
 - a) Wysokość świadczenia z tytułu śmierci wynosi 50% lub 100% sumy ubezpieczenia (po opłaceniu dodatkowej składki) z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.
2. **Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu:**
 - a) Jeżeli w wyniku nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową doszło do trwałego uszczerbku na zdrowiu, SIGNAL IDUNA Polska TU SA. wypłaca świadczenie według wariantu określonego w umowie ubezpieczenia:
 - i) **WARIANT I** (do stosowania w ubezpieczeniu indywidualnym, zbiorowym i rodzinnym) - obejmuje zakres świadczeń określonych odpowiednim procentem sumy ubezpieczenia, uwzględniającym wyłącznie 100% uszkodzenie organu lub narządu polegające na całkowitej fizycznej utracie lub utracie władzy nad poszczególnymi narządami, ustalonym zgodnie z TABELĄ nr 1 stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszych OWU.
 - ii) **WARIANT II** (do stosowania w ubezpieczeniu indywidualnym, zbiorowym i rodzinnym) - obejmuje zakres świadczeń określonych odpowiednim procentem sumy ubezpieczenia, uwzględniającym wyłącznie 100% uszkodzenie organu lub narządu polegające na całkowitej fizycznej utracie lub utracie władzy nad poszczególnymi narządami oraz oparzenia i złamania kości, ustalonym zgodnie z TABELĄ nr 2 stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszych OWU.
 - iii) **WARIANT III** (do stosowania w ubezpieczeniu zbiorowym) - obejmuje zakres świadczeń określonych odpowiednim procentem sumy ubezpieczenia ustalonym zgodnie z TABELĄ nr 3 stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszych OWU.

3. Refundację kosztów naprawy lub nabycia protez lub środków pomocniczych:

- a) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. refunduje:
 - i) koszty naprawy protez i środków pomocniczych uszkodzonych na skutek wystąpienia nieszczęśliwego wypadku, a użytkowanych przed wystąpieniem nieszczęśliwego wypadku,
 - ii) koszty nabycia protez i środków pomocniczych niezbędnych poszkodowanemu do funkcjonowania wskutek wystąpienia nieszczęśliwego wypadku,
 - iii) koszty nabycia protez i środków pomocniczych uszkodzonych na skutek wystąpienia nieszczęśliwego wypadku, a użytkowanych przed wystąpieniem nieszczęśliwego wypadku, ale uszkodzonych w takim stopniu, że naprawa jest nieekonomiczna.
- b) Refundacja kosztów naprawy lub nabycia protez lub środków pomocniczych poniesionych w związku z nieszczęśliwym wypadkiem następuje w oparciu o dostarczone oryginały rachunków do wysokości **10%** sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz nie więcej niż **10.000 zł**.

4. Refundację kosztów niezbędnych operacji kosmetycznych:

- a) Jeżeli na skutek nieszczęśliwego wypadku powłoki ciała (skóra) Ubezpieczonego ulegną uszkodzeniu lub deformacji w taki sposób, że po zakończeniu leczenia wygląd Ubezpieczonego będzie trwale zeszpecony i zdecyduje się on na poddanie się operacji kosmetycznej w celu usunięcia tej deformacji oraz gdy operacja taka znajduje uzasadnienie medyczne, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. po analizie zasadności wykonania operacji, refunduje po przedstawieniu stosownych oryginałów rachunków, koszty operacji, tzn. honoraria lekarskie, koszty pobytu w szpitalu, koszty lekarstw, materiałów opatrunkowych oraz innych środków leczniczych zaleconych i przepisanych przez lekarza do wysokości **10%** sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz nie więcej niż **10.000 zł**. Refundacja nie obejmuje kosztów protetyki stomatologicznej.

§6

Zakres Dodatkowy obejmuje następujące świadczenia:

- 1) **Refundację kosztów leczenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:**
 - a) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. refunduje koszty leczenia, które zostały poniesione na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w związku z nieszczęśliwym wypadkiem objętym umową ubezpieczenia, niezależnie od miejsca wystąpienia wypadku.
 - b) Z odpowiedzialności wyłączone są koszty leczenia infekcji, z wyjątkiem sytuacji, w których zarazki chorobotwórcze dostały się do organizmu Ubezpieczonego w wyniku ran odniesionych w nieszczęśliwym wypadku objętym ubezpieczeniem.
 - c) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. refunduje koszty leczenia maksymalnie do wysokości **10%** sumy ubez-

- pieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu określonej w umowie ubezpieczenia, lecz nie więcej niż **10.000 zł**.
- d) Koszty leczenia zaleconego przez lekarza, które podlegają refundacji to:
- koszty leczenia ambulatoryjnego/szpitalnego,
 - koszty lekarstw przepisanych przez lekarza,
 - koszty transportu medycznego wymaganego stanem zdrowia Ubezpieczonego,
 - koszty zdjęć rentgenowskich, USG i innych badań diagnostycznych niezbędnych w procesie leczenia,
 - honoraria lekarskie,
 - koszty innych świadczeń medycznych zaleconych przez lekarza.
- 2) **Dzienne świadczenie szpitalne związane z nieszczęśliwym wypadkiem:**
- a) Dienne świadczenie szpitalne wypłacane jest za każdy dzień kalendarzowy, w którym Ubezpieczony z powodu nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, poddany jest leczeniu szpitalnemu, pod warunkiem że nieprzerwany pobyt w szpitalu trwa dłużej niż 2 dni, nie dłużej jednak niż przez 90 dni od dnia wystąpienia wypadku. Za dzień pobytu w szpitalu rozumie się pobyt co najmniej 24 godzinny.
- b) Dienne świadczenie szpitalne wypłaca się w wysokości **0,1%** sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz nie więcej niż **80 zł** za każdy dzień.
- 3) **Zasilek dzienny z tytułu czasowej niezdolności do pracy lub nauki:**
- a) Zasilek dzienny przysługuje jedynie Ubezpieczonemu zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę lub uczniowi szkoły prowadzącej praktyczną naukę zawodu.
- b) Zasilek dzienny z tytułu czasowej niezdolności do pracy lub nauki wypłacany jest od 31 dnia niezdolności, lecz nie dłużej niż do 90 dnia od daty wystąpienia wypadku.
- c) Zasilek dzienny wypłacany jest za każdy dzień niezdolności do pracy lub nauki w wysokości **0,1%** sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz nie więcej niż **50 zł** dziennie na podstawie przedłożonej kopii zwolnienia lekarskiego (ZUS ZLA) dla pracowników oraz pełnej dokumentacji medycznej związanej z nieszczęśliwym wypadkiem w przypadku uczniów, potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez szkołę, a także po potwierdzeniu jego zasadności przez lekarza wyznaczonego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
- d) W sytuacji, gdy Ubezpieczony jest zarówno zatrudnionym na podstawie umowy o pracę jak i uczącym się, wówczas zasilek dzienny przysługuje tylko z tytułu jednego stanu faktycznego.
- 4) **Świadczenie z tytułu zawału serca lub udaru mózgu:**
- a) Jeżeli u Ubezpieczonego wystąpi po raz pierwszy w życiu zawał serca, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca jednorazowo Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości **5.000 zł**.
- b) Jeżeli u Ubezpieczonego wystąpi po raz pierwszy w życiu udar mózgu, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca jednorazowo Ubezpieczonemu świadczenie w wysokości **5.000 zł**.
- c) Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie tylko z tytułu jednej z rozpoznanych chorób, o których mówi niniejszy ustęp.
- d) Umowę ubezpieczenia można rozszerzyć o świadczenie z tytułu zawału serca lub udaru mózgu tylko w odniesieniu do ubezpieczonych, którzy w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia nie ukończyli 60. roku życia.
- 5) **Refundację kosztów aktywizacji zawodowej:**
- a) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. po przedstawieniu stosownych rachunków, refunduje koszty aktywizacji zawodowej, poniesione przez Ubezpieczonego, który doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu na skutek nieszczęśliwego wypadku, do wysokości **10%** sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz nie więcej niż **10.000 zł**.
- 6) **Świadczenie z tytułu trwałej niezdolności do pracy:**
- a) W przypadku, gdy w wyniku nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony dozna trwałej niezdolności do pracy, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca świadczenie w wysokości **20%** sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz nie więcej niż **10.000 zł**.
- b) Ochrona ubezpieczeniowa może obejmować świadczenie z tytułu trwałej niezdolności do pracy jedynie w przypadku Ubezpieczonych pracujących na podstawie umowy o pracę.

V. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§7

1. Z odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wyłączone są następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałych wskutek:
 - 1) umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczonego,
 - 2) wskutek umyślnego działania osoby, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 3) samookaleczenia, usiłowania lub popełnienia i skutków samobójstwa, niezależnie od stanu poczytalności Ubezpieczonego,
 - 4) popełnienia lub usiłowania popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa,
 - 5) wszelkich stanów chorobowych Ubezpieczonego, w tym między innymi chorób psychicznych, chorób tropikalnych,
 - 6) zawału serca lub udaru mózgu Ubezpieczonego,
 - 7) alkoholizmu Ubezpieczonego, pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających działających podobnie, leków nieprzepisanych przez lekarza lub przepisanych, ale stosowanych przez Ubezpieczonego niezgodnie z zaleceniem,
 - 8) udarów słonecznych, napadów epileptycznych i innych napadów drgawek u Ubezpieczonego; ochrona ubezpieczeniowa istnieje jednak, gdy zaburzenia te oraz napady są skutkiem wypadku objętego umową ubezpieczenia,

- 9) zatrucia substancjami płynnymi lub stałymi, które dostały się do organizmu Ubezpieczonego drogą oddechową, pokarmową lub przez skórę,
 - 10) świadczenia pracy przez Ubezpieczonego w charakterze policjanta, żołnierza, sapera, pirotechnika, innej osoby zatrudnionej przy materiałach wybuchowych,
 - 11) świadczenia pracy przez Ubezpieczonego w charakterze kaskadera, akrobaty, artysty cyrkowego, tresaera zwierząt, dżokeja,
 - 12) świadczenia pracy przez Ubezpieczonego w charakterze członka załogi statku morskiego oraz bezpośrednio pod wodą,
 - 13) świadczenia pracy przez Ubezpieczonego w przemyśle zbrojeniowym oraz w czasie jakichkolwiek operacji militarnych,
 - 14) świadczenia pracy przez Ubezpieczonego w charakterze pilota oraz innego członka załogi statku powietrznego i kosmicznego,
 - 15) uprawiania przez Ubezpieczonego wyczynowych i zawodowych sportów, w których chodzi o osiąganie maksymalnych prędkości,
 - 16) uprawiania przez Ubezpieczonego sportu w miejscach do tego nieprzeznaczonych lub przy użyciu sprzętu niespełniającego wymogów bezpieczeństwa, w szczególności nieposiadającego atestów,
 - 17) uczestnictwa przez Ubezpieczonego w imprezach motorowych jako kierowca, pomocnik kierowcy, pasażer pojazdu silnikowego, włącznie z jazdami treningowymi, w których chodzi o osiąganie maksymalnych prędkości,
 - 18) uczestnictwa Ubezpieczonego we wszelkiego rodzaju wyścigach,
 - 19) nie respektowania przez Ubezpieczonego ogólnie uznanych reguł bezpieczeństwa, także przy uprawianiu sportu,
 - 20) wykonania na Ubezpieczonym zabiegów lub leczenia nieuznanego w sposób naukowy i medyczny,
 - 21) kierowania przez Ubezpieczonego pojazdem bez wymaganych prawem uprawnień,
 - 22) użycia broni przez Ubezpieczonego,
 - 23) aktywnego uczestnictwa przez Ubezpieczonego w bójkach, strajkach lub zamieszkach za wyjątkiem działania w obronie koniecznej,
 - 24) aktywnego uczestnictwa przez Ubezpieczonego w aktach porwania, w aktach terroru, sabotażach i zamachach oraz wskutek wszelkich działań wojennych, wojny domowej, stanu wyjątkowego.
2. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie obejmuje ponadto:
 - 1) zadośćuczynienia za doznane krzywdy, ból, cierpienie fizyczne lub moralne, jak również strat materialnych, wynikających z utraty lub uszkodzenia rzeczy należących do Ubezpieczonego,
 - 2) chorób zawodowych oraz wszelkich stanów chorobowych Ubezpieczonego,
 - 3) uszczerbków na zdrowiu Ubezpieczonego spowodowanych środkami leczniczymi lub zabiegami wykonanymi lub zleconymi do wykonania przez Ubezpieczonego na jego organizmie (w tym operacje kosmetyczne) oraz na skutek przeprowadzonych badań klinicznych,
 - 4) uszczerbków na zdrowiu Ubezpieczonego spowodowanych bezpośrednio lub pośrednio przez energię jądrową, promieniowanie radioaktywne.
 3. Z zakresu ubezpieczenia kosztów leczenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wyłączone są:
 - 1) koszty zabiegów ze wskazań estetycznych (z uwzględnieniem zapisów §5 ust. 4 niniejszych OWU),
 - 2) koszty leczenia dokonanego przez lekarza będącego członkiem najbliższej rodziny Ubezpieczonego (rodzice, małżonkowie, rodzeństwo, dzieci),
 - 3) koszty zabiegów lub leczenia nieuznanych w sposób naukowy i medyczny,
 - 4) koszty leczenia, których wartość nie przekroczyła 50 zł,
 - 5) koszty leczenia powstałe w wyniku niestosowania się do zaleceń lekarza prowadzącego.

VI. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA I CZAS JEJ TRWANIA

§8

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta na okres jednego roku (ubezpieczenie roczne) lub okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku, w którym Ubezpieczający określa w szczególności: sumę ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia, wariant ubezpieczenia, wysokość świadczenia na wypadek śmierci, rodzaje świadczeń dodatkowych.
3. Dokumentem potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia jest polisa.
4. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w formie indywidualnej, zbiorowej lub rodzinnej.
5. Jeżeli przed upływem 14 dni od daty otrzymania oferty na piśmie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie doręczyła Ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, umowę uważa się z 15 dniem od otrzymania oferty za zawartą na podstawie OWU.
6. Jeżeli polisa zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty lub od OWU, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. jest zobowiązana zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu polisy, wyznaczając mu co najmniej siedmiodniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego są nieważne.
7. W braku sprzeciwu uważa się, że umowa doszła do skutku zgodnie z treścią polisy następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.
8. Wniosek ubezpieczeniowy nie stanowi oferty w znaczeniu art. 66 §1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r., nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

§9

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona w terminie, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy, odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wygasa z końcem okresu, za który przypadała niezaplacona składka. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
3. W razie opłacenia składki w ratach, niezaplacenie kolejnej raty składki w wyznaczonym terminie powoduje ustanie odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., pod warunkiem, iż SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. po upływie terminu płatności składki wezwała Ubezpieczającego do zapłaty zaległej składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. Jeżeli zapłata składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za zapłatę uważa się chwilę złożenia zlecenia zapłaty w banku lub urzędzie pocztowym na właściwy rachunek SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość środków. W odmiennym przypadku za zapłatę uważa się chwilę, w której składka lub jej rata w pełnej wysokości znalazła się na rachunku SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w taki sposób, że mogła ona nią dysponować
5. Odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. kończy się:
 - 1) z dniem odstąpienia od umowy lub jej rozwiązania,
 - 2) z upływem określonego w umowie okresu ubezpieczenia,
 - 3) z chwilą wypłaty świadczeń/odszkodowań w wysokości wyczerpującej sumę ubezpieczenia określoną w umowie ubezpieczenia z tytułu poszczególnych świadczeń,
 - 4) z chwilą śmierci Ubezpieczonego.
6. Jeżeli umowa została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, to Ubezpieczający będący osobą fizyczną, ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, natomiast gdy jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres, w którym SIGNAL IDUNA Polska TU S. A. udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
7. Każda ze stron może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia w ciągu 30 dni od dnia wypłaty odszkodowania lub

doręczenia Ubezpieczającemu decyzji o odmowie wypłaty, z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie jest ważne tylko w przypadku, gdy zostanie doręczone drugiej stronie w ciągu 30 dni od dnia wypłaty odszkodowania lub doręczenia Ubezpieczającemu decyzji o odmowie wypłaty odszkodowania. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres, w którym SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

8. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia szkodowego, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki, a Ubezpieczający może w ciągu czternastu dni od otrzymania wezwania od umowy odstąpić. Jeżeli ujawnienie okoliczności nastąpiło po wypadku, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odpowiednio zmniejszyć swoje odszkodowanie.
9. Ubezpieczony przystępując do ubezpieczenia, zwalnia lekarzy prowadzących leczenie z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej i wyraża zgodę na udostępnienie dokumentacji medycznej przedstawicielom SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

VII. SUMA UBEZPIECZENIA

§10

1. Górną granicę odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. określa suma ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu podana w umowie ubezpieczenia, z uwzględnieniem zapisów ust. 3 niniejszego paragrafu.
2. Sumę ubezpieczenia ustala się na wszystkie zdarzenia łącznie, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
3. Z wyjątkiem świadczenia z tytułu zawału serca lub udaru mózgu, suma wypłaty świadczeń podstawowych i dodatkowych objętych umową ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalonej dla danej umowy ubezpieczenia.
4. Suma ubezpieczenia jest ustalona w umowie ubezpieczenia w pełnych tysiącach złotych, jej wysokość nie może być jednak niższa niż 5.000 zł.

VIII. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§11

1. Składkę ubezpieczeniową oblicza się po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka. Wysokość składki zależy od zakwalifikowania do grupy ryzyka, sumy ubezpieczenia, zakresu ubezpieczenia, wariantu ubezpieczenia, czasu objęcia ochroną ubezpieczeniową.

2. O ile nie uzgodniono inaczej, składka lub pierwsza rata składki powinna zostać opłacona z góry, najpóźniej w przeddzień rozpoczęcia okresu ubezpieczenia.
3. Istnieje możliwość zapłaty składki w ratach półrocznych, kwartalnych lub miesięcznych. Płatność w ratach miesięcznych jest możliwa w przypadku składki ubezpieczeniowej w wysokości powyżej 2.000 zł.
4. W przypadku rozłożenia składki ubezpieczeniowej na raty, wysokości i terminy opłacania kolejnych rat określone są w umowie ubezpieczenia.
5. Ubezpieczający jest zobowiązany opłacić składkę lub kolejne jej raty w terminie płatności określonym w umowie ubezpieczenia.
6. Opłacenie składki w wysokości niższej niż ustalona w umowie ubezpieczenia jest traktowane jak nieopłacenie składki w terminie.
7. Za dokonanie opłaty składki ubezpieczeniowej (raty) uważa się przekazanie należnej kwoty składki, potwierdzone w formie: potwierdzenia wpłaty gotówkowej dokonanej u pośrednika ubezpieczeniowego lub potwierdzenia dokonania przelewu bankowego albo przekazu pocztowego na właściwy rachunek bankowy SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub potwierdzenia dokonania płatności za pomocą karty.
8. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony.
9. Podstawę zwrotu składki stanowi oryginał umowy ubezpieczenia.

IX. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§12

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wszystkie znane sobie okoliczności, o które SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zapytywała we wniosku, formularzu oferty lub przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek obowiązki określone powyżej spoczywają zarówno na Ubezpieczającym jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
2. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej zataił lub podał we wniosku ubezpieczeniowym informacje niezgodne z prawdą, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z tych okoliczności.
3. W okresie ubezpieczenia Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie nie później niż w ciągu 14 dni od chwili powzięcia wiadomości na ten temat, powiadomić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. na piśmie o zwiększeniu ryzyka, zwłaszcza w przypadku, gdy nastąpi zmiana okoliczności, o które pytano we wniosku.
4. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej zataił fakt zwiększenia ryzyka, o którym mowa w ust. 3 SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z tych okoliczności.
5. Ubezpieczający ma obowiązek poinformowania Ubezpieczonego, iż zawarł umowę ubezpieczenia na jego rachunek.
6. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę okoliczności wypadku, każda ze stron może żądać zmiany wysokości składki poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
7. W razie zajścia wypadku objętego umową ubezpieczenia Ubezpieczający/Ubezpieczony jest zobowiązany zastosować wszelkie dostępne środki w celu zmniejszenia szkody. W razie zajścia wypadku objętego zakresem ubezpieczenia Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, uwzględniając przy tym zalecenia SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., o ile zezwalają na to okoliczności.
8. Ubezpieczający/Ubezpieczony jest zobowiązany:
 - 1) zawiadomić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. o zaistniałym wypadku przysyłając wypełniony formularz zgłoszenia szkody. Zgłoszenie szkody z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia powinno nastąpić w terminie 14 dni od daty powstania zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
 - 2) umożliwić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia oraz udzielić w tym celu pomocy i wyjaśnień,
 - 3) powiadomić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. o zakończeniu leczenia łącznie z rehabilitacją. Fakt zakończenia leczenia łącznie z rehabilitacją powinien być potwierdzony pisemnie przez lekarza prowadzącego leczenie,
 - 4) przedłożyć kartę wypisu ze szpitala w przypadku dziennego świadczenia szpitalnego,
 - 5) przedłożyć w przypadku zawału serca lub udaru mózgu:
 - a) przy zawale serca - kartę wypisu ze szpitala z jednoznacznym rozpoznaniem choroby, wyniki badania EKG, wyniki badania poziomu markerów enzymatycznych surowicy krwi,
 - b) przy udarze mózgu - kartę wypisu ze szpitala z jednoznacznym rozpoznaniem choroby, wyniki badania przy pomocy tomografii komputerowej mózgu lub rezonansu magnetycznego (NMR),
 - c) przy zgonie w wyniku zawału serca lub udaru mózgu - protokół badania z sekcji zwłok lub kartę statystyczną zgonu.
 - 6) przedłożyć zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia oraz całkowitej niezdolności do pracy w przypadku trwałej niezdolności do pracy wystawione przez leka-

rze orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). Decyzję o przyznaniu świadczenia podejmują lekarze SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

9. Ubezpieczony jest zobowiązany:
 - a) starać się o złagodzenie skutków wypadku poprzez poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu,
 - b) poddać się badaniom lekarskim zleconym przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w celu ustalenia wysokości świadczenia.
10. W przypadku śmierci Ubezpieczonego, Uprawniony ma prawo do świadczenia z tytułu śmierci na podstawie przedłożonego aktu zgonu Ubezpieczonego i innych dokumentów wymaganych przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego.
11. Orzeczenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, na koszt SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., dokonuje lekarz na podstawie dokumentacji medycznej oraz w uzasadnionych przypadkach na podstawie badania przez komisję lekarską powołaną przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. Koszt transportu na badanie pokrywa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. środkiem transportu uzasadnionym ze względu na stan zdrowia.
12. Jeżeli Ubezpieczający lub osoba za którą ponosi odpowiedzialność z powodu winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił któregokolwiek z obowiązków o których mowa w ust. 8, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odpowiednio zmniejszyć świadczenie jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
13. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 9, 10, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
14. W przypadku wszczęcia dochodzenia, śledztwa lub wydania nakazu karnego lub nakazu zapłaty w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, Ubezpieczający winien niezwłocznie powiadomić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. o tym fakcie, nawet gdy zgłosił już samo zdarzenie ubezpieczeniowe.

§13

SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. jest zobowiązana:

- 1) doręczyć Ubezpieczającemu tekst OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
- 2) wydać Ubezpieczającemu polisę lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia,
- 3) udzielić Ubezpieczającemu, będącemu osobą fizyczną, informacji o sposobie i trybie rozpatrywania skarg i zażaleń oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia,
- 4) przedstawić Ubezpieczającemu, w formie pisemnej, różnice między postanowieniami umowy, a OWU. Zapis nie ma zastosowania w przypadku umów zawieranych w drodze negocjacji,
- 5) jeżeli dokument ubezpieczenia zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści

złożonej przez Niego oferty lub od OWU, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. obowiązana jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczaniu tego dokumentu oraz wyznaczyć Ubezpieczającemu co najmniej siedmiodniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu,

- 6) zwrócić Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia, poniesione koszty wynikłe z zastosowania środków w celu zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu oraz w celu zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne,
- 7) powiadomić Ubezpieczającego i Ubezpieczonego pisemnie bądź drogą elektroniczną o otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od daty otrzymania takiego zawiadomienia a także poinformować Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia o dokumentach potrzebnych do ustalenia odszkodowania,
- 8) udostępnić Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia akta szkodowe i umożliwić im sporządzenie kopii dokumentów, przy czym sposób udostępniania akt szkodowych nie może wiązać się z nadmiernymi, ponad potrzebę, utrudnieniami dla tych osób,
- 9) udostępnić na żądanie Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub poszkodowanego posiadane informacje związane ze zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności oraz wysokości odszkodowania,
- 10) udzielić Ubezpieczającemu informacji o sposobie i trybie rozpatrywania skarg i zażaleń oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia,
- 11) w przypadku zaistnienia szkody SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dowodów oraz zasięgnięcia opinii lekarzy specjalistów.

X. USTALENIE I ROZMIAR SZKODY

§14

1. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca świadczenie/odszkodowanie w kwocie łącznej odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie ubezpieczenia, z wyjątkiem świadczenia określonego w §6 ust. 4 niniejszych OWU.
2. Zasadność przyznania świadczenia/odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia określają lekarze wskazani przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
3. Podanie przez Ubezpieczonego/Uprawnionego nieprawdziwych danych dotyczących okoliczności lub skutków zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową albo uchylenie się od udzielenia wyjaśnień, uniemożliwiają w ten sposób SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ustalenie, czy zdarzenie jest objęte ochroną ubezpieczeniową, powoduje odmowę wypłaty świadczenia/odszkodowania.
4. W razie śmierci Ubezpieczonego, zwrot wcześniej poniesionych przez niego kosztów leczenia związanych ze zda-

rzeniem objętym odpowiedzialnością SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. przysługuje spadkobiercom Ubezpieczonego na podstawie aktu zgonu, udokumentowania poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów i postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

5. Wysokość świadczenia ustala się w następujący sposób:

1) Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego:

- a) Warunkiem koniecznym wypłaty świadczenia jest stwierdzenie istnienia bezpośredniego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a śmiercią Ubezpieczonego.
- b) Świadczenie z tytułu śmierci przysługuje, jeżeli śmierć Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku nastąpiła w ciągu 1 roku od daty wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową.
- c) W przypadku, gdy śmierć Ubezpieczonego spowodowana wypadkiem nastąpiła w ciągu 1 roku od wypadku, to świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu nie przysługuje. Jeżeli świadczenie to zostało już wypłacone, to świadczenie z tytułu śmierci zostaje pomniejszone o uprzednio wypłaconą kwotę.
- d) Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego zdarzenia, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się Uprawnionemu wówczas, jeżeli jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu, potrącając uprzednio wypłaconą kwotę.
- e) Świadczenie nie przysługuje osobie, która umyślnym czynem karalnym spowodowała zgon Ubezpieczonego.
- f) Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego przysługuje Uprawnionemu (-nym), wskazanemu we wniosku ubezpieczeniowym, a w razie braku wskazania Uprawnionego, osobom w następującej kolejności:
 - i) współmałżonkowi Ubezpieczonego, jeśli nie ma Uprawnionego,
 - ii) w równych częściach dzieciom Ubezpieczonego, jeśli nie ma współmałżonka,
 - iii) w równych częściach rodzicom Ubezpieczonego, jeśli nie ma dzieci, ani współmałżonka,
 - iv) innym spadkobiercom ustawowym, jeśli nie ma wyżej wymienionych osób.
- g) Jeżeli wskazanych jest kilku Uprawnionych i nie ma oznaczonego udziału w sumie ubezpieczenia na wypadek śmierci, to udziały są równe.
- h) Wskazanie Uprawnionego staje się bezskuteczne, jeżeli Uprawniony zmarł przed śmiercią Ubezpieczonego albo jeżeli umyślnie przyczynił się do jego śmierci.
- i) W przypadku braku osób wymienionych w pkt. 1) f) niniejszego ustępu, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca udowodnione koszty pogrzebu Ubezpieczonego osobie, która te koszty poniosła, do wysokości świadczenia na wypadek śmierci.

2) Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu:

- a) Warunkiem koniecznym wypłaty świadczenia jest stwierdzenie istnienia związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.
 - b) Niezależnie od przyjętego wariantu, procent trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien zostać ustalony niezwłocznie po całkowitym zakończeniu leczenia, z włączeniem procesu rehabilitacji, nie później jednak niż w okresie 2 lat od dnia wypadku.
 - c) Jeżeli w wyniku nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, upośledzeniu ulegnie większa liczba funkcji fizycznych, to dokonuje się sumowania stopni poszczególnych procentowych trwałych uszczerbków na zdrowiu, lecz maksymalne świadczenie z tego tytułu nie może przekroczyć wysokości 100% sumy ubezpieczenia.
 - d) Jeżeli w wyniku nieszczęśliwego wypadku upośledzone zostaną organy lub zmysły, których funkcje przed wypadkiem były ograniczone, to procent trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się jako różnicę pomiędzy stopniem uszczerbku istniejącym po wypadku a przed wypadkiem.
 - e) W przypadku zaniechania przez Ubezpieczonego dalszego, zalecanego przez lekarzy leczenia powypadkowego, procent trwałego uszczerbku na zdrowiu zostanie ustalony jak dla stanu zdrowia, który według wiedzy lekarza orzekającego, byłby stwierdzony po przeprowadzeniu zalecanego leczenia.
 - f) W razie konieczności stawienia się Ubezpieczonego na badanie przez komisję lekarską wyznaczoną w celu orzeczenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, w przypadku trzykrotnego niestawienia się Ubezpieczonego - bez podania przyczyny uniemożliwiającej stawienie się - pomimo trzykrotnego pisemnego powiadomienia na ostatni podany przez Ubezpieczającego/Ubezpieczonego adres, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo do odmowy wypłaty świadczenia.
 - g) Podczas ustalania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju pracy lub czynności wykonywanych przez Ubezpieczonego.
 - h) Jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie został ustalony przed śmiercią Ubezpieczonego, to jako stopień trwałego uszczerbku przyjmuje się przypuszczalny stopień trwałego uszczerbku ustalonego według oceny lekarzy powołanych przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
 - i) Pogorszenie się stanu zdrowia Ubezpieczonego po orzeczeniu lekarza SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie stanowi podstawy do ponownego orzekania stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
- 3) Refundacja kosztów naprawy lub nabycia protez lub środków pomocniczych:

- a) Koszty naprawy lub nabycia protez lub środków pomocniczych refunduje się, jeżeli powstały one w ciągu 2 lat od daty wypadku i nie zostały pokryte z ubezpieczenia społecznego lub innych umów ubezpieczenia.
 - b) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo odmowy refundacji tych kosztów naprawy lub nabycia protez lub środków pomocniczych, które lekarz wyznaczony przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. uznał za bezzasadne.
 - c) W przypadku, gdy Ubezpieczony objęty był ochroną ubezpieczeniową na podstawie kilku umów ubezpieczenia, łączne odszkodowanie ze wszystkich umów ubezpieczenia z tytułu kosztów leczenia nie może przekroczyć rzeczywistych i udokumentowanych wydatków poniesionych na ten cel.
- 4) Refundacja kosztów niezbędnych operacji kosmetycznych:
- a) Operacja kosmetyczna Ubezpieczonego musi nastąpić w ciągu 3 lat od nieszczęśliwego wypadku, którego skutkiem było uszkodzenie lub deformacja wyglądu Ubezpieczonego.
 - b) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo odmowy refundacji tych kosztów niezbędnych operacji kosmetycznych, które lekarz wyznaczony przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. uznał za bezzasadne.
 - c) W przypadku, gdy Ubezpieczony objęty był ochroną ubezpieczeniową na podstawie kilku umów ubezpieczenia, łączne odszkodowanie ze wszystkich umów ubezpieczenia z tytułu kosztów niezbędnych operacji kosmetycznych nie może przekroczyć rzeczywistych i udokumentowanych wydatków poniesionych na ten cel.
- 5) Refundacja kosztów leczenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
- a) Refundacja odbywa się na podstawie przedłożonej SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dokumentacji lekarskiej zawierającej diagnozę lekarską oraz oryginałów rachunków i dowodów ich zapłaty.
 - b) Refundacji podlegać mogą jedynie koszty, które zostały poniesione w okresie 1 roku od wypadku i które nie zostały pokryte w ramach leczenia prowadzonego przez publiczną służbę zdrowia lub inny zakład ubezpieczeń.
 - c) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo odmowy refundacji tych kosztów leczenia, które lekarz wyznaczony przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. uznał za bezzasadne.
 - d) W przypadku, gdy Ubezpieczony objęty był ochroną ubezpieczeniową na podstawie kilku umów ubezpieczenia, łączne odszkodowanie ze wszystkich umów ubezpieczenia z tytułu kosztów leczenia nie może przekroczyć rzeczywistych i udokumentowanych wydatków poniesionych na ten cel.
- 6) Dienne świadczenie szpitalne związane z nieszczęśliwym wypadkiem:
- a) Dienne świadczenie szpitalne przysługuje tylko za pierwszą nieprzerwaną hospitalizacją związaną z wystąpieniem nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, następującą po wystąpieniu nieszczęśliwego wypadku.
- 7) Zasiłek dzienny z tytułu czasowej niezdolności do pracy lub nauki:
- a) Zasiłek dzienny z tytułu czasowej niezdolności do pracy lub nauki wypłacany jest od 31 dnia niezdolności, lecz nie dłużej niż do 90 dnia od daty wystąpienia wypadku.
 - b) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo do weryfikacji zwolnień lekarskich co do ich zasadności.
- 8) Świadczenie z tytułu zawału serca lub udaru mózgu:
- a) Ochrona ubezpieczeniowa z tytułu zawału serca lub udaru mózgu wygasa po wystąpieniu jednego z tych zdarzeń.
- 9) Refundacja kosztów aktywizacji zawodowej:
- a) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. refunduje poniesione koszty pod warunkiem ich powstania przed upływem 3 lat od dnia wystąpienia wypadku i jeżeli nie zostały pokryte z ubezpieczenia społecznego lub innych umów ubezpieczenia.
 - b) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo odmowy refundacji tych kosztów aktywizacji zawodowej, które specjalista wyznaczony przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. uznał za bezzasadne.
 - c) W przypadku, gdy Ubezpieczony objęty był ochroną ubezpieczeniową na podstawie kilku umów ubezpieczenia, łączne odszkodowanie ze wszystkich umów ubezpieczenia z tytułu kosztów aktywizacji zawodowej nie może przekroczyć rzeczywistych i udokumentowanych wydatków poniesionych na ten cel.
- 10) Świadczenie z tytułu trwałej niezdolności do pracy:
- a) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zobowiązuje się do wypłaty świadczenia w przypadku, gdy niezdolność do pracy Ubezpieczonego trwała nieprzerwanie przez okres dwunastu miesięcy od chwili wystąpienia wypadku, a po zakończeniu tego okresu ma charakter trwały i nieodwracalny oraz udokumentowana jest przez orzeczenie lekarskie stwierdzające trwałą niezdolność do pracy wystawione przez orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i zaakceptowane przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

XI. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE ROSZCZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

§15

1. Ubezpieczający/Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę świadczenia sporządzone na własny koszt.

- SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego/Ubezpieczonego dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru szkody.

§16

- SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ma prawo wyznaczenia na własny koszt niezależnego eksperta (lekarza specjalistę) w celu określenia przyczyny, rozmiaru szkody.
- Ubezpieczający/Ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub wyznaczonego przez nią ekspertowi (lekarzowi specjaliście) wszelkie dokumenty, które SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub wyznaczony ekspert (lekarz specjalista) uważa za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę świadczenia.

§17

- SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. jest zobowiązana do wypłaty świadczenia/odszkodowania w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
- Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 niniejszego paragrafu wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. albo wysokości świadczenia/odszkodowania okazało się niemożliwe, świadczenie/odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca w terminie określonym w ust. 1 niniejszego paragrafu.
- Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia poinformuje o tym Ubezpieczającego i Ubezpieczonego oraz przeprowadzi postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia/odszkodowania, a także poinformuje Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia - pisemnie lub drogą elektroniczną, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia świadczenia/odszkodowania.
- Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w terminach określonych w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu nie wypłaci świadczenia/odszkodowania, jest zobowiązana do pisemnego zawiadomienia osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części świadczenia/odszkodowania.
- Jeżeli świadczenie/odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określone w zgłoszonym roszczeniu, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, w terminach o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia/odszkodowania, informując jednocze-

śnie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

- Na żądanie Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udostępni posiadane przez siebie informacje i dokumenty będące podstawą ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. oraz wysokości świadczenia/odszkodowania.
- W przypadku szkody, która wymaga sporządzenia ekspertyzy rzeczoznawców SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca odszkodowanie w terminie 14 dni od otrzymania końcowego raportu rzeczoznawców lub równoznacznych dowodów na zaistnienie szkody i potwierdzających jej wysokość.
- Jeżeli w sprawie powstałej szkody zostało wdrożone postępowanie karne, którego wynik może mieć istotne znaczenie dla ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub wysokości świadczenia/odszkodowania, bezsporną część świadczenia/odszkodowania wypłaca się w terminie określonym w ust. 1 niniejszego paragrafu, natomiast pozostała część świadczenia/odszkodowania jest wypłacana w terminie 14 dni po uzyskaniu przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. informacji o wynikach postępowania przygotowawczego lub uprawomocnieniu się orzeczenia sądowego.
- SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia w wyniku własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu wyjaśniającym, zawartym z Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub osobą uprawnioną, ugody lub prawomocnego orzeczenia Sądu.

§18

- Świadczenie/odszkodowanie wypłaca się Ubezpieczonemu bądź Uprawnionemu.
- Świadczenie/odszkodowanie może być wypłacone Ubezpieczającemu za zgodą Ubezpieczonego.
- Jeżeli Ubezpieczonym jest osoba niepełnoletnia - świadczenie/odszkodowanie wypłaca się rodzicom lub opiekunom prawnym.
- Jeżeli Ubezpieczony nie wyznaczył Uprawnionego, świadczenie/odszkodowanie przysługuje jego spadkobiercom ustawowym zgodnie z prawomocnym postanowieniem sądu o stwierdzeniu praw do spadku.
- Koszty nabycia protez i środków pomocniczych, koszty niezbędnych operacji kosmetycznych, koszty leczenia, koszty aktywizacji zawodowej - refundowane są osobie, która koszty te poniosła.

§19

Jeżeli Uprawniony do wystąpienia z roszczeniem nie zgadza się z ustaleniami SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania/świadczenia, może w ciągu 30 dni zgłosić na piśmie - za pośrednictwem oddziału SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. - wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (odwołanie) przez Zarząd SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. Nie pozbawia to uprawnionego dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

§20

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej Ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między Ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez Ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczający może żądać tylko od tego Ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

§21

Z dniem wypłaty odszkodowania przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokryła tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia pozostałej części roszczeń przed roszczeniem SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. Nie przechodzi na SIGNAL IDUNA TU S.A. roszczenie ubezpieczonego przeciw osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

§22

1. Skargi i zażalenia związane z wykonywaniem niniejszej umowy ubezpieczenia rozpatrywane są przez Zarząd SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
2. Skargi i zażalenia należy wnosić na piśmie i powinny zawierać w szczególności:
 - 1) imię i nazwisko, adres i telefon osoby wnoszącej skargę lub zażalenie,
 - 2) numer polisy i ewentualnie szkody oraz nazwisko/nazwę Ubezpieczającego,
 - 3) opis sytuacji, której dotyczy skarga lub zażalenie,

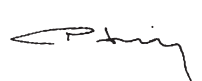
- 4) uzasadnienie żądania z przytoczeniem ewentualnych dowodów.
3. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§23

1. Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia kierowane do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem lub przesłane listem poleconym.
2. Jeżeli Ubezpieczający/Ubezpieczony zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., przyjmuje się że SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dopełniła swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany jej adres siedziby Ubezpieczającego/Ubezpieczonego.
3. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zmieniła adres lub siedzibę i nie zawiadomiła o tym Ubezpieczającego/Ubezpieczonego, przyjmuje się, że Ubezpieczający/Ubezpieczony dopełnił swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany mu adres siedziby SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
4. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi OWU stosuje się przepisy kodeksu cywilnego i ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.
5. Niniejsze OWU zostały przyjęte na mocy Uchwały Zarządu SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nr 10/Z/2008 z dnia 3 kwietnia 2008 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od dnia 3 kwietnia 2008 r.

Prezes Zarządu

Alojzy Choda

Wiceprezes Zarządu

Jürgen Reimann

Załącznik nr 1

TABELA NR 1 stanowiąca załącznik do OWU przyjętych na mocy uchwały Zarządu SIGNAL IDUNA POLSKA TU S.A. nr 10/Z/2008 z dnia 3 kwietnia 2008 r. i mających zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od dnia 3 kwietnia 2008 r.

Tabela procentowa świadczeń stałych z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu

Rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu	Procent (%) trwałego uszczerbku na zdrowiu
Całkowita utrata	
1. wzroku w jednym oku	30
2. wzroku w obydwu oczach	100
3. słuchu w jednym uchu	30
4. słuchu w obu uszach	60
5. węchu i zmysłu powonienia łącznie	10
6. języka i zmysłu smaku łącznie	50
Całkowita fizyczna utrata lub utrata władzy nad poszczególnymi narządami	
7. kończyna górna w stawie barkowym	70
8. kończyna górna powyżej stawu łokciowego a poniżej stawu barkowego	65
9. kończyna górna poniżej stawu łokciowego a powyżej nadgarstka	60
10. kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11. kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12. kończyna dolna poniżej środkowej części uda a powyżej stawu kolanowego	60
13. kończyna dolna poniżej stawu kolanowego a powyżej środkowej części	50
14. kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia a powyżej stopy (stawu kolanowego)	45
15. kończyna dolna - stopa w stawie skokowym	40
16. kończyna dolna - stopa z wyłączeniem pięty	30
Całkowita fizyczna utrata	
17. kciuka	20
18. palca wskazującego	10
19. innego palca u ręki	5
20. palucha	5
21. innego palca u stopy	2

Załącznik nr 2

TABELA NR 2 stanowiąca załącznik do OWU przyjętych na mocy uchwały Zarządu SIGNAL IDUNA POLSKA TU S.A. nr 10/Z/2008 z dnia 3 kwietnia 2008 r. i mających zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych od dnia 3 kwietnia 2008 r.

Tabela procentowa świadczeń stałych z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu poszerzona o świadczenia z tytułu oparzeń i złamań

Rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu	Procent (%) trwałego uszczerbku na zdrowiu
Całkowita utrata	
1. wzroku w jednym oku	30
2. wzroku w obydwu oczach	100
3. słuchu w jednym uchu	30
4. słuchu w obu uszach	60
5. węchu i zmysłu powonienia łącznie	10
6. języka i zmysłu smaku łącznie	50
Całkowita fizyczna utrata lub utrata władzy nad poszczególnymi narządami	
7. kończyna górna w stawie barkowym	70
8. kończyna górna powyżej stawu łokciowego a poniżej stawu barkowego	65
9. kończyna górna poniżej stawu łokciowego a powyżej nadgarstka	60
10. kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11. kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12. kończyna dolna poniżej środkowej części uda a powyżej stawu kolanowego	60
13. kończyna dolna poniżej stawu kolanowego a powyżej środkowej części	50
14. kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia a powyżej stopy (stawu kolanowego)	45
15. kończyna dolna - stopa w stawie skokowym	40
16. kończyna dolna - stopa z wyłączeniem pięty	30
Całkowita fizyczna utrata	
17. kciuka	20
18. palca wskazującego	10
19. innego palca u ręki	5
20. palucha	5
21. innego palca u stopy	2

Oparzenia (II i III stopnia)	
22. oparzenia obejmujące 5-15% powierzchni ciała	10
23. oparzenia obejmujące 16-30% powierzchni ciała	25
24. oparzenia obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	45
Złamania	
25. Złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego (z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej, kości ogonowej), w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamanie pod-i przeskřętarzowe)	
a) wieloodłamowe otwarte	25
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
26. Złamanie kości ramiennej/udowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	3
27. Złamanie obu kości podudzia/przedramienia:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	8
c) inne złamania wieloodłamowe	5
d) inne złamania	3
28. Złamanie kości podstawy i sklepienia czaszki/łopatki:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
29. Złamanie kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (paliczki kciuka i kości śródręcza), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2

30. Złamanie kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kręgów:	
a) złamania otwarte	8
b) inne złamania	3
31. Złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sześcienniej, klinowatych	
a) wieloodłamowe otwarte	8
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
32. Złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościстых i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
a) złamania otwarte	8
b) inne złamania	3
33. Złamania kości śródstopia i śródreźcza, mostka, nadgarstka	
a) złamania otwarte	6
b) inne złamania	2

SIGNAL IDUNA

SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.
ul. Jasna 14/16a, 00-041 Warszawa, tel. (0 22) 505 61 00
e-mail: info@signal-iduna.pl, www.signal-iduna.pl